

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "Св. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Точни решения в холографски модели

Предзащита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“

Иво Николаев Илиев

Научен ръководител: проф. дфзн Радослав Христов Рашков

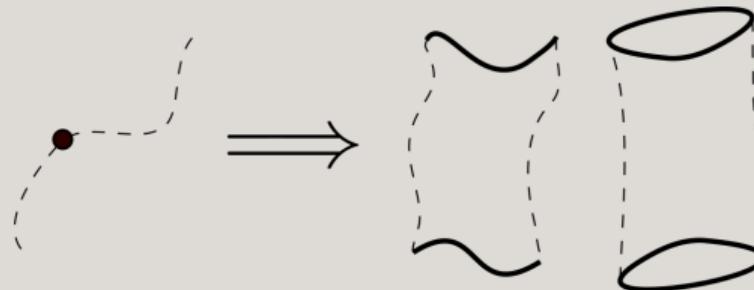

Съдържание

- ① Струнна теория и AdS/CFT съответствие
  - Теория на струните - мотивация и действие
  - Холографско съответствие
- ② Въведение в проблематиката
  - Нерелативистка холография
  - TsT трансформация
  - Многообразия на Сасаки-Айнщайн, $T^{1,1}$
- ③ Изследване на струнни решения върху $Schr_5 \times T^{1,1}$
  - Постановка на задачата
  - Анзац за решенията, уравнения за движение
  - Параметри на солитонното решение
  - Дисперсионни съотношения

1. Струнна теория и AdS/CFT съответствие

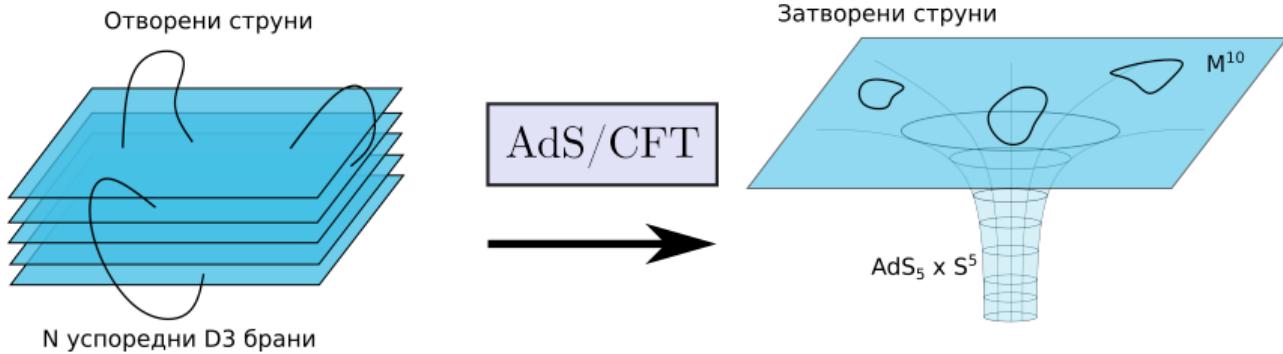
Мирова линия (траектория) $\Rightarrow$ мирова повърхнина

$$S \propto \int \underbrace{d\ell}_{\text{дължина}} \quad \Rightarrow \quad S \propto \int \underbrace{dA}_{\text{площ}}$$

Действие на нелинеен сигма модел

$$S_\sigma = \frac{1}{4\pi\alpha'} \int_{\Sigma} d^2\xi \sqrt{h} \left\{ (h^{ab} G_{\mu\nu}(X) + \epsilon^{ab} B_{\mu\nu}(X)) \partial_a X^\mu \partial_b X^\nu + \alpha' R^{(2)} \Phi(X) \right\}$$

Граница на 'т Хофт и double scaling limit

$$N \rightarrow \infty, \quad \lambda = 4\pi g_s N = \text{fixed}$$

Съответствие на параметрите

$$g_s \equiv e^\Phi = g_{YM}^2, \quad \ell^4 = \lambda \alpha'^2$$

$$ds^2 = \left(1 + \frac{\ell^4}{r^4}\right)^{-\frac{1}{2}} \eta_{ij} dx^i dx^j + \left(1 + \frac{\ell^4}{r^4}\right)^{\frac{1}{2}} (dr^2 + r^2 d\Omega_5^2)$$

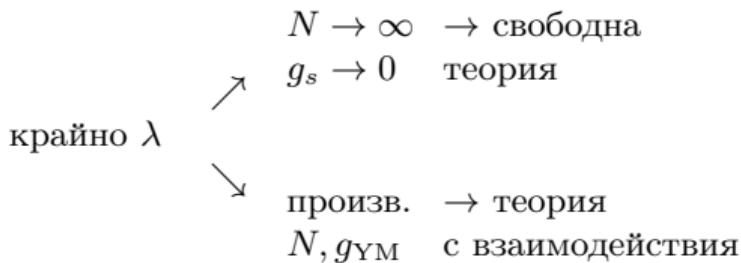
$r \gg \ell$ (далеч от набора брани)

$$ds^2 = \eta_{ij} dx^i dx^j + dr^2 + r^2 d\Omega_5^2$$

$r \ll \ell, z = \ell^2/r$ (в „гърлото“)

$$ds^2 = \frac{\ell^2}{z^2} (\eta_{ij} dx^i dx^j + dz^2) + \ell^2 d\Omega_5^2$$

$$\lambda \rightarrow \infty \iff \ell^2 \gg \alpha' \rightarrow \text{SUGRA}$$

Съответствие

$$Z_{\text{SUGRA}}(\phi_i^0) = \left\langle e^{\int d^4x \phi_i^0 \langle \mathcal{O}_i \rangle} \right\rangle_{\text{CFT}}$$

Скаларно поле в AdS_{d+1}

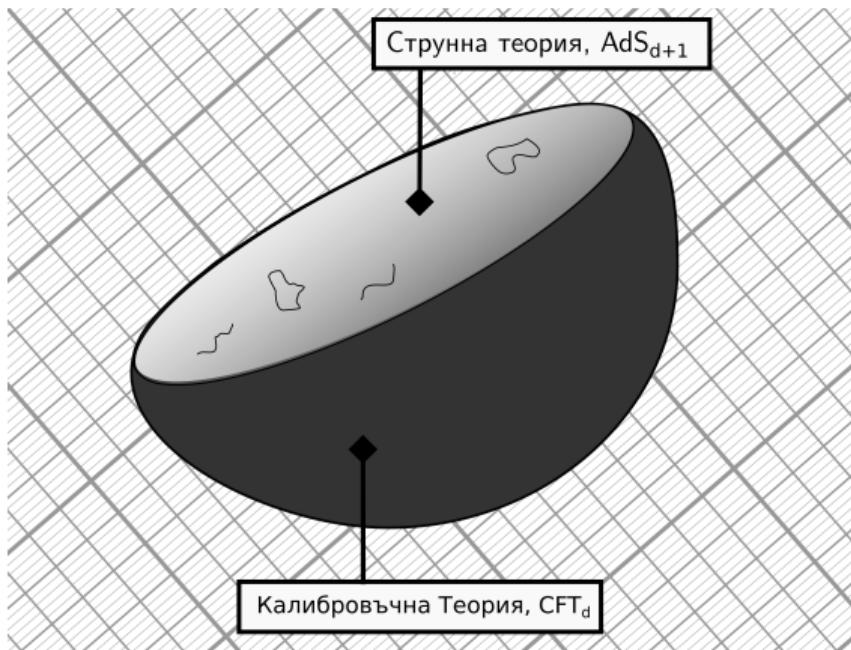
$$\phi(u, x) = \left(\frac{1}{u} \right)^{4-d} \phi_0(x) + \left(\frac{1}{4} \right)^\Delta \langle \mathcal{O}(x) \rangle$$

$$\Delta = \frac{d}{2} + \sqrt{\frac{d^4}{4} + \ell^2 m^2}$$

$$\phi(x, z) \rightarrow \mathcal{O}(x)$$

$$A_\mu(x, z) \rightarrow J^\mu(x)$$

$$g_{\mu\nu} \rightarrow T^{\mu\nu}(x)$$

$AdS_5 \times S^5$ – граница на Пенроуз $\leftrightarrow$ Янг-Милс – BMN граница

Дисперсионни съотношения в BMN границата

$$E - J = 0 \implies$$

$$\mathcal{O} \sim \sum_q e^{iqp} (\dots ZZZWZZZ \dots)$$

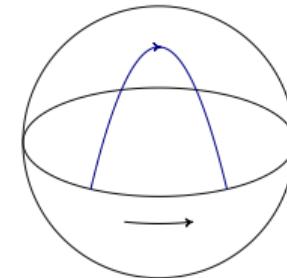
$J \rightarrow \infty, \lambda = \text{fixed}, p = \text{fixed}$

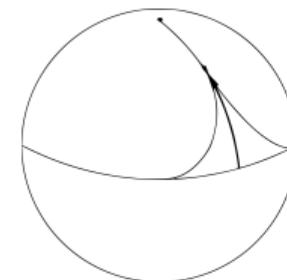
солитонно решение

$\lambda \gg 1$

$$E - J = \frac{\sqrt{\lambda}}{\pi} \left| \sin \left(\frac{p_{ws}}{2} \right) \right|$$

Фигура 1: Гигантски магнон

Фигура 2: Шиповидна струна

2. Въведение в проблематиката

AdS/CFT

Schrod/dipole-CFT

Деформация на хиперболичното пространство

AdS
Конформна Алгебра $\xrightarrow{\text{нерелативистка граница*}}$ Schrod
Алгебра на Шрьодингер

Деформация на компактното пространство

$$\underbrace{S^5}_{\mathcal{N}=4} \xrightarrow{\text{деформация}} \underbrace{T^{1,1}}_{\mathcal{N}=1}$$

Алгебра на Шрьодингер

$$\begin{aligned}[M_{ij}, N] &= [M_{ij}, D] = 0, & [P_i, P_j] &= [K_i, K_j] = 0, \\ [M_{ij}, P_k] &= i(\delta_{ik}P_j - \delta_{jk}P_i), & [K_i, P_j] &= i\delta_{ij}N, \\ [M_{ij}, K_k] &= i(\delta_{ik}K_j - \delta_{jk}K_i), & [D, K_i] &= -iK_i, \\ [M_{ij}, M_{kl}] &= i(\delta_{ij}M_{jk} - \delta_{jk}M_{il} + \delta_{il}M_{kj} - \delta_{jl}M_{ki}), & [D, H] &= 2iH,\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}[H, N] &= [H, P_i] = [H, M_{ij}] = 0, \\ [H, K_i] &= -iP_i, \\ [D, N] &= 0.\end{aligned}$$

Легенда:

- M_{ij} са генераторите на пространствени въртения.
- P_i са импулсите.
- K_i са бустове на Галилей.
- N е броят частици
- D е операторът на дилатации

Метрика за $Schr_5 \times S^5$

$$\frac{ds^2}{\ell^2} = - \left(1 + \frac{\mu^2}{Z^4} - \frac{X_1^2 + X_2^2}{Z^2} \right) dT^2 + \frac{1}{Z^2} (2dTdV + dX_1^2 + dX_2^2 + dZ^2) + ds_{\mathbb{S}^5}^2,$$

Сферична част

$$ds_{\mathbb{S}^5}^2 = d\theta^2 + \cos^2 \theta d\psi^2 + \sin^2 \theta d\Omega_3^2$$

$$d\Omega_3^2 = d\eta^2 + \sin^2 \eta d\varphi_1^2 + \cos^2 \eta d\varphi_2^2$$

- TsT трансформация:

- ➊ Т-дуалност по изометрично направление,
- ➋ транслация (shift) с параметър μ
- ➌ Т-дуалност обратно началното направление.

$$S \supset \mathcal{M} \sim T^2 = (S^1 \times S^1)(\phi_1, \phi_2)$$

TsT за AdS

$$AdS_5 \times S_5 \xrightarrow{\text{TsT}} Schr_5 \times S_5 (+ B \text{ поле})$$

Дефиниция (Многообразие на Сасаки)

Нека (S, g) е риманово многообразие и

$$C(S, g) = \mathbb{R}_{>0} \times S, \quad g_C = dr^2 + r^2 g.$$

Тогава (S, g) е Сасаки $\iff C(S, g)$ е келерово многообразие.

Дефиниция (Многообразие на Айнщайн)

(S, g) е многообразие на Айнщайн $\iff g_{ij} = \lambda R_{ij}$.

Примери

$$S^{2n-1} \xrightarrow{C(S,g)} \mathbb{C}^n \setminus \{0\}$$

$$T^{1,1} \xrightarrow{C(S,g)} \text{конично многообразие (conifold)}$$

Фактор-пространство

$$\frac{SU(2) \times SU(2)}{U(1)} \implies \text{топология на тор}$$

$T^{1,1}$

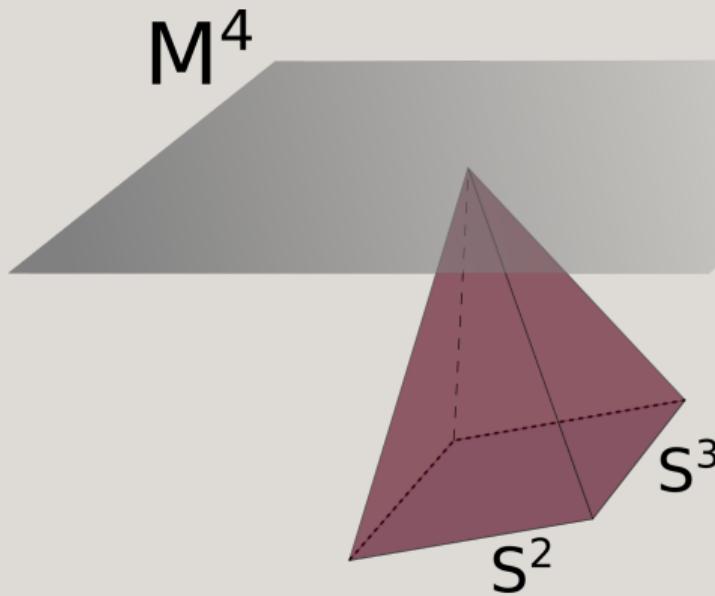
Метрика

$$ds_{T^{1,1}}^2 = \frac{1}{6} (d\theta_1^2 + \sin^2 \theta_1 d\phi_1^2) + \frac{1}{6} (d\theta_2^2 + \sin^2 \theta_2 d\phi_2^2) + \frac{1}{9} (d\psi + \cos \theta_1 d\phi_1 + \cos \theta_2 d\phi_2)^2, \quad (\theta, \phi) \in S^3, \psi \in U(1)$$

Оказва се, че $C(S, g)$ допуска 2 реални килингови спинора - $\mathcal{N} = 1$ суперсиметрия

$$\mathbb{M}_4 \times \text{Конифолд} \rightarrow \text{Hyp(AdS/Schr)}_5 \times \text{Сасаки-Айнщайн}^5$$

$$-dt^2 + d\vec{x}^2 + dr^2 + r^2 g_5 \rightarrow \frac{1}{r^2}(-dt^2 + dr^2 + d\vec{x}^2) + g_5$$

Мотивация и задачи

- **Мотивация:** Солитонни решения $\iff$ оператори (спин верижки).
- **Обща задача:** Обобщаване на съответствието до нерелативистката му версия - Schrod/dipole-CFT.
- **Конкретна задача:** Намаляване на симетрията разглеждайки $T^{1,1}$ като компактна част.

Какво следва

- Изследване на нелинеен струнен сигма модел върху $Schr_5 \times T^{1,1}$.
- Налагане на определен струнен анзац; определяне на параметрите задаващи профилите на струнните солитонни решения.
- Определяне на дисперсионните съотношения и сравнения с известни резултати за по-симетрични случаи.

3. Изследване на струнни решения върху $Schr_5 \times T^{1,1}$

Действие

$$S = \int d\tau d\xi L = -\frac{T}{2\alpha} \int d\tau d\xi \left\{ G_{MN} \left[-\partial_\tau X^M \partial_\tau X^N - 2\beta \partial_\tau X^M \partial_\xi X^N + (\alpha^2 - \beta^2) \partial_\xi X^M \partial_\xi X^N \right] + 2\alpha B_{MN} \partial_\tau X^M \partial_\xi X^N \right\}, \xi = -\alpha\sigma + \beta\tau$$

Метрика и B -поле

$$ds_{Schr_5 \times T^{1,1}}^2 = ds_{Schr_5}^2 + ds_{T^{1,1}}^2$$

$$ds_{T^{1,1}}^2 = \frac{b}{4} \left[\sum_{i=1}^2 (d\theta_i^2 + \sin^2 \theta_i d\phi_i^2) + b \left(d\psi - \sum_{i=1}^2 \cos \theta_i d\phi_i \right)^2 \right]$$

$$B_{(2)} = \frac{b\mu}{2Z^2} dT \wedge \left(d\psi - \sum_{i=1}^2 \cos \theta_i d\phi_i \right)$$

Връзки на Вирасоро

$$\begin{aligned} \text{Vir}_1 : G_{MN} (\partial_\tau X^M \partial_\tau X^N + 2\beta \partial_\tau X^M \partial_\xi X^N + (\alpha^2 + \beta^2) \partial_\xi X^M \partial_\xi X^N) &= 0 \\ \text{Vir}_2 : G_{MN} (\partial_\tau X^M \partial_\xi X^N + \beta \partial_\xi X^M \partial_\xi X^N) &= 0 \end{aligned}$$

Анзац за решенията

$$\begin{aligned} T &= \kappa\tau + t(\xi), \quad \kappa > 0, \quad V = \omega_0\tau + v(\xi), \quad Z = \text{const} \neq 0, \quad \vec{X} = \vec{0} \\ \theta_i &= \theta_i(\xi), \quad \phi_i = \omega_i\tau + \Phi_i(\xi), \quad i = 1, 2, \quad \psi = \omega_3\tau + \Psi(\xi), \end{aligned}$$

Твърд профил, движещ се по геодезична върху компактното многообразие.
Изометрии - трансляции по $T, V, \phi_1, \phi_2, \psi$

Импулси

$$\Pi_T = \frac{\partial L}{\partial \dot{T}}, \quad \Pi_V = \frac{\partial L}{\partial \dot{V}}, \quad \Pi_{\phi_k} = \frac{\partial L}{\partial \dot{\phi}_k}, \quad \Pi_\psi = \frac{\partial L}{\partial \dot{\psi}},$$

Дефинираме $\mathcal{M} = Schr_5 \times T^{1,1} \Big|_{\theta_2, \phi_2 = \text{fixed}} \rightarrow$ подсектор на теорията.

Уравнение за движение (θ)

$$\begin{aligned} (\alpha^2 - \beta^2)^2 \theta'^2 &= -\sin^2 \theta \left\{ (\alpha^2 - \beta^2) \omega_1^2 + \left[\frac{4A}{b} \frac{(1 + \cos \theta)}{\sin^2 \theta} + \beta \omega_1 \right]^2 \right\} \\ &\quad - (\alpha^2 - \beta^2) b (\omega_3 - \omega_1 \cos \theta)^2 - b \left[\beta (\omega_3 - \omega_1 \cos \theta) + \frac{4}{b^2} \left(A - \frac{ab\mu\kappa}{2Z^2} \right) \right]^2 \\ &\quad - (\alpha^2 - \beta^2) \frac{4}{b} \left(-|G_{TT}| \kappa^2 + \frac{2\omega_0\kappa}{Z^2} \right) \end{aligned}$$

Уравнения за движение + връзки на Вирасоро

$$\theta(\xi) \implies v(\xi), \Phi(\xi), \Psi(\xi). \quad u(\xi) = \cos^2 \frac{\theta(\xi)}{2}, u(\xi) \in [0, 1]$$

Търсене на $u(\xi)$

$$u(\xi)^{\prime 2} = a_4 u^4 + a_3 u^3 + a_2 u^2 + a_1 u^1 + a_0 \equiv P_4(u),$$

$$a_0 = a_1 = 0,$$

$$u(\xi)^{\prime 2} = u^2(a_4 u^2 + a_3 u + a_2) \equiv P_4(u) \geq 0 \quad P_4(u) \rightarrow U(u).$$

Изразяване чрез константите от анзаца

$$a_4 = -\frac{4(1-b)\alpha^2\omega_1^2}{(\alpha^2-\beta^2)^2} < 0, \quad a_3 = \frac{1}{(\alpha^2-\beta^2)^2} \left(4(1-b)\alpha^2\omega_1^2 + 4\alpha^2\omega_1^2 - 4b\alpha^2\omega_1(\omega_1 + \omega_3) + \frac{8\alpha\beta\mu\kappa\omega_1}{Z^2} \right)$$

$$a_2 = \frac{1}{(\alpha^2-\beta^2)^2} \left(-4\alpha^2\omega_1^2 + 4b\alpha^2\omega_1(\omega_1 + \omega_3) - \frac{8\alpha\beta\mu\kappa\omega_1}{Z^2} - \frac{16A^2}{b^2} \right), \quad a_4 + a_3 + a_2 = -\frac{16A^2}{b^2(\alpha^2-\beta^2)^2}$$

$$u(\xi) = \frac{2a_2}{B \cosh(\sqrt{a_2}\xi) - a_3}, \quad B = \sqrt{a_3^2 - 4a_4a_2}, \quad a_2 > 0, \quad \frac{|a_3|}{B} < 1$$

Алгебрични връзки за константите

$$\begin{aligned} Z^2 \left(2(\beta^2 - \alpha^2) \omega_0 + \frac{4\alpha\mu}{b} A + \alpha\beta b\mu (\omega_1 + \omega_3) \right) &= 2\beta^2 \mu^2 \kappa \\ (\omega_1 + \omega_3) \left(A - \frac{\alpha b \mu}{2Z^2} \kappa \right) &= \beta \left(\frac{2\omega_0}{Z^2} \kappa - |G_{TT}| \kappa^2 \right) \end{aligned}$$

Струнни профили

$$\frac{4}{b^2} \left(A - \frac{b\alpha\mu}{2Z^2} \kappa \right) = -\beta (\omega_1 + \omega_3) \quad \text{гигантски магнони}$$

$$\frac{4}{b^2} \left(A - \frac{b\alpha\mu}{2Z^2} \kappa \right) = -\frac{\alpha^2}{\beta} (\omega_1 + \omega_3) \quad \text{единични шиповидни струни}$$

Магнони

$$A_m = \frac{\alpha b}{2} \left[\frac{\omega_0}{\mu} - \frac{\beta b}{2\alpha} (\omega_1 + \omega_3) \right]$$

$$\kappa_m^2 = \frac{\omega_0^2}{\mu^2} + \frac{b^2}{4} (\omega_1 + \omega_3)^2$$

$$Z_m^2 = \frac{\mu^2 \kappa_m}{\omega_0}$$

Шиповидни струни

$$A_s = \frac{\alpha b}{2} \frac{\omega_0}{\mu}$$

$$\kappa_s^2 = \frac{\omega_0^2}{\mu^2}$$

$$Z_s^2 = \frac{2\beta\mu^2\kappa_s}{2\beta\omega_0 + b\mu\alpha(\omega_1 + \omega_3)}$$

Анзац + Уравнения за движение + Връзки на Вирасоро

Гигантски магнони / (Единични) шиповидни струни върху $Schr_5 \times T^{1,1}$

Пътности на импулси

$$\frac{2\alpha}{T} \Pi_T = -2 \left(G_{TT} (\kappa + \beta t') + G_{TV} (\omega_0 + \beta v') - \alpha \sum_{i=1}^2 B_{T\phi_i} \Phi'_i - \alpha B_{T\psi} \Psi' \right)$$

$$\frac{2\alpha}{T} \Pi_V = 2G_{TV} (\kappa + \beta t')$$

$$\frac{2\alpha}{T} \Pi_{\phi_k} = 2 \left(\sum_{i=1}^2 G_{\phi_k \phi_i} (\omega_i + \beta \Phi'_i) + G_{\phi_k \psi} (\omega_3 + \beta \Psi') + \alpha B_{T\phi_k} t' \right)$$

$$\frac{2\alpha}{T} \Pi_\psi = 2 \left(\sum_{i=1}^2 G_{\phi_i \psi} (\omega_i + \beta \Phi'_i) + G_{\psi \psi} (\omega_3 + \beta \Psi') + \alpha B_{T\psi} t' \right)$$

Сходяща комбинация

$$\Delta \equiv \frac{\Delta\phi + \Delta\psi}{2} = \int_{-\infty}^{\infty} d\xi \left(\frac{\Phi' + \Psi'}{2} \right)$$

Израз в явен вид

$$\Delta = \left\langle \frac{1}{(\alpha^2 - \beta^2)} \left\{ \frac{1}{2} \left[\frac{4}{b^2} \left(A - \frac{b\alpha\mu}{2Z^2} \kappa \right) + \beta (\omega_1 + \omega_3) \right] \right\} \int_{-\infty}^{+\infty} d\xi \right\rangle + \gamma$$

Трансцендентни уравнения

Дисперсионни съотношения - магнони

$$\frac{\cos \left\{ \sqrt{\frac{(1-b)}{b^2}} \left[\left(\frac{E}{T} \right)^2 - \mu^2 \left(\frac{J_V}{T} \right)^2 \right] - \frac{2\sqrt{1-b}}{b^2} \left(\frac{J_\psi}{T} \right) \right\} - \cos \Delta}{\sin \left\{ \sqrt{\frac{(1-b)}{b^2}} \left[\left(\frac{E}{T} \right)^2 - \mu^2 \left(\frac{J_V}{T} \right)^2 \right] - \frac{2\sqrt{1-b}}{b^2} \left(\frac{J_\psi}{T} \right) \right\}} = \sqrt{\frac{1}{2(1-b)} \left[\left(\frac{E}{T} \right)^2 - \mu^2 \left(\frac{J_V}{T} \right)^2 \right]} - \frac{1}{b\sqrt{1-b}} \left(\frac{J_\phi}{T} \right)$$

Дисперсионни съотношения - единична шиповидна струна

$$\frac{\cos \left[\frac{2\sqrt{1-b}}{b^2} \left(\frac{J_{ij}}{T} \right) \right] - \cos \left\{ \frac{1}{b} \left[\left(\frac{E}{T} \right) - \mu \left(\frac{J_V}{T} \right) \right] - \Delta \right\}}{\sin \left[\frac{2\sqrt{1-b}}{b^2} \left(\frac{J_\psi}{T} \right) \right]} = \frac{1}{b\sqrt{1-b}} \left(\frac{J_\phi}{T} \right)$$

$$b \rightarrow 1 \implies Schr_5 \times S^5 \text{ (алгебрично)}$$

$$\mu \rightarrow 0 \implies AdS_5 \times T^{1,1} \text{ (алгебрично)}$$

Научни приноси

- Решена е класическа струнна теория върху $Schr_5 \times T^{1,1}$ на ниво уравнения за движение. Намерени са решения тип „гигантски магнони“ и „шиповидни струни“.
- Получени са явни изрази за дисперсионните съотношения, отговарящи на тези струнни конфигурации. Те са трансцендентни уравнения за аномалната размерност Δ , за разлика от подобни структури върху по-симетрични пространства.
- Силно нетривиалните уравнения за аномалната размерност се нуждаят от аргументация. Тяхната валидност е проверена чрез налагане на съответните гранични преходи за параметрите на деформации. Получени са известните от литературата резултати.

Бъдещи изследвания

- ➊ Разглеждане на информационно-теоретичната страна на нерелативистката версия на холографската дуалност.
- ➋ Изследване на геометрични потоци върху многообразия на Шрьодингер. Интерес представлява геометричното изучаване на TsT трансформацията.
- ➌ Започната е работа по изследване на пространства на Шрьодингер, деформирани посредством оператора на Замолодчиков, $T\bar{T}$.

Публикации

More on Schrödinger holography. J. High Energ. Phys. 2020, 90 (2020).

Pulsating strings in $Sch_5 \times T^{1,1}$ background. J. Phys. A: Math. Theor. 54 035401 (2020)

Near-Flat Limit of $Sch_5 \times S^5$, Journal of Physics and Technology, Volume 3 (2019) Number 2

В подготовка

Geometric Flows for Holographic Backgrounds

$T\bar{T}$ deformations and Schrödinger Backgrounds

Участие в конференции

„Суперсиметрична локализация върху повърхности на Хопф“, Национална научна конференция по Физика, Пловдив, 2018 (постер)

„Near-flat Limit of $Schr_5 \times S^5$, Национална научна конференция по Физика, Пловдив, 2019

„ $T\bar{T}$ deformations and applications to non-relativistic holography“, CERN-SEENET-MTP School „Computational Methods in Theoretical Physics“, 24-27 Септември 2020, Крайова, Румъния

CERN-SEENET-MTP School "High Energy and Particle Physics : Theory and Phenomenology", 3-10 June 2018, Niš (Serbia).

CERN-SEENET-MTP School "High Energy and Particle Physics : Theory and Phenomenology", 3-9 June 2019, Ioannina (Greece).

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "Св. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Иво Николаев Илиев

Точни решения в холографски модели

Предзащита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“

Катедра „Теоретична Физика“
Физически Факултет